

Türkad

TÜRK DİZİLERİYLE KÜLTÜR AKTARIMI VE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Ola MANSOUR*

Özet

Türk dizileri dikkat çekici bir şekilde 2007-2008 yıllarında Mısır'a girdi. Türk dizilerinin Mısır'a girmesiyle Mısır halkı Türkiye'yi, Türk dilini ve kültürünü tanıma fırsatı buldu. Mısır halkının büyük bir bölümü sekiz yıl öncesine kadar Türkiye'yi pek tanımazdı. Bilenler tarafından ise Türkiye sadece küçük bir ülke olarak bilinirdi. 2007-2008 yıllarından sonra Mısır'a birden Suriye şivesiyle Arapça dublajlı Türk dizileri girmeye başladı. İlk önce halkın bir kısmı Türk dilinin bu şekilde olduğunu sandı. Sonradan dizileri izlendikçe Türkiye'yi, Türk dilini ve kültürünü tanımaya başladılar. Diziler; Türkçeyi bilmeyen, hayatı boyunca Türkiye'ye hiç gelmemiş ve Türk görmemiş insanlarda büyük bir hayranlık uyandırmaya başladı.

Bu çalışmanın temel problemini, "Türk dizilerindeki kültürel öğeler nelerdir? "Bunların kültür aktarımına ve Türkçe öğretimine katkısı nasıldır?" soruları oluşturmaktadır. Bu çalışmayla, Mısır'da izlenen Türk dizilerinde, kültür aktarımına ne kadar yer verildiğini, dizilerin kültür aktarımı bakımından yabancı dil olarak Türkçenin öğretimine ne kadar katkı sağladığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini Mısır'da izlenen Türk dizileri; araştırmanın örneklemini ise 2008'den 2016'ya kadar Mısır'da izlenen "Gümüş, Asi, Aşk ve Ceza, Aşk-ı Memnu, Fatmagül'ün Suçu Ne?, Fatih Harbiye, Hatırla Sevgilim, Muhteşem Yüzyıl, Gecenin Kraliçesi Aşk Yeniden, Kiralık Aşk, Kara Sevda ve Hayat Şarkısı," adlı on üç Türk dizisi oluşturmuştur. Bu çalışma betimsel niteliktedir. Türk televizyonlarından, 2008'den 2016'ya kadarki bazı Türk dizileri taranarak bu dizilerin bazı sahnelerinde geçen kültürel öğeler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Mısır'da Türk dizileri, Kültür, Kültür aktarımı, Türkçe Öğretimi.*

---

*Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Anabilim Dalı, Doktora öğrencisi, Ankara, TÜRKİYE. E-posta: mansour.ola89@gmail.com

CULTURAL TRANSMISSION AND TEACHING TURKISH THROUGH TURKISH SERIES

Abstract

Turkish series strikingly began to be broadcast in Egypt in 2007 and 2008. After Turkish series began to be broadcast in Egypt, Egyptians had the opportunity to learn about Turkey, Turkish language and Turkish culture. Most of Egyptians hardly had knowledge about Turkey before 8 years ago. The ones who knew thought that Turkey was just a small country. In 2007 and 2008, series dubbed in Arabic in Syrian accent suddenly started to be broadcast in Egypt. At the beginning, a part of society thought that it was Turkish language. Continuing to watch Turkish series, they learned Turkey, Turkish language and culture. Series caused Egyptians who had never known Turkish, had never been to Turkey and had never seen Turks to have an admiration for Turks.

The main problems of this study are the questions “What are the cultural elements of Turkish series? “How do they contribute to cultural transmission and teaching Turkish?” In this study, it is questions of how the cultural transmission elements take part in Turkish series which are broadcast in Egypt and how much the series contribute to teaching Turkish as a part of cultural transmission are tried to be answered. The target population of the research are the Turkish series and the samples of the research are thirteen Turkish series that were broadcast in Egypt, namely “Gümüş, Asi, Aşk ve Ceza(Love and Punishment), Aşk-ı Memnu, Fatmagül’ün Suçu Ne?, Fatih Harbiye, Hatırla Sevgilim, Muhteşem Yüzyıl, Gecenin Kraliçesi Aşk Yeniden, Kiralık Aşk, Kara Sevda and Hayat Şarkısı,” This study is descriptive. Some Turkish series broadcast from 2008 to 2016 have been searched and the cultural elements in some scenes were determined.

Key Words: *Turkish series in Egypt, Cultural transmission, Teaching Turkish.*

Giriş

Kültür kavramı çok geniş bir alanı kapsadığı için birçok tanımı bulunmaktadır. Kültürün tanımı TDK sözlüğünde şu şekilde belirtilmektedir: “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin. Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünüdür. Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş biçimi.” (www.tdk.gov.tr, 2006).

“Kültür denilince karşımıza bir yığın hadise çıkar. Bir toplumda, tabiatın dışında, insan elinden ve dilinden çıkma her şey kültür kavramı içerisine girer.” (Kaplan, 1982).

Kültür, bir toplumun kimliğini oluşturan unsurlardır. Her milletin kendine özgü kültürel birikimleri vardır. Milletler bu kültürel birikimleri dil vasıtasıyla nesilden nesle aktarır ve günümüze kadar ulaştırır. Kültür, bir milletin yaşam tarzları, olaylara bakış açısı, bir olaya aynı tepki vermesi, eski nesillerden yeni nesillere iletilen birikimler, bazı şeylerin neden yapıldığını, yapılmasından ne faydası olacağını düşünülmeden uygulanan değerlerdir. Kültür, nesilden nesle aktarıldığı gibi bazen de bazı kültürel öğeler neslin gereksinime göre değiştirilerek aktarılır. Çünkü kültür her ne kadar değişimlere karşı dirençli olsa da yaşadığı toplumsal değişikliklerinden etkilenmektedir.

Türk dizileri, Mısır halkının hayatına yoğun olarak 2007-2008 yıllarında girmiştir. Türk dizilerinin Mısır'a girmesiyle, Mısır halkı Türkiye'yi, Türk dilini ve kültürünü tanıma fırsatı bulmuştur. Mısır halkının büyük bir bölümü sekiz yıl öncesine kadar Türkiye'yi pek tanımamaktaydı. Bilenler ise Türkiye'yi sadece küçük bir ülke olarak biliyorlardı. 2007 yılından sonra Mısır'a yoğun bir şekilde Suriye şivesiyle Arapça dublajlı Türk dizileri girmeye başladı. Mısır halkı bu dizileri izledikçe Türkiye'yi, Türk dilini ve kültürünü tanımaya başladı. Diziler Mısır halkında Türkçeye ve Türkiye'ye karşı büyük bir hayranlık ve ilgi uyandırmaya başladı.

Diziler, halka ilk olarak Türkiye'nin tarihi ve turistik bir ülke olduğu izlenimini verdi. Örneğin; İstanbul'u, İstanbul'daki tarihi yapıları, binaları, mescitleri, boğazları, köprüleri, Türk gelenek ve göreneklerine odaklanarak Türkiye'nin maddi kültürel öğelerini yansıttı. Bunun yanında, Türk halkının inanışları, yaşam tarzları ve olaylara bakışlarına da odaklanarak manevi kültürel öğeleri yansıttı.

Türkiye'nin hem maddi hem de manevi kültürü Mısırlıları cezbetmeye başladı. Zengin Mısırlılar seyahatlerinde Avrupa yerine Türkiye'yi tercih etmeye başladılar. Liseyi bitiren öğrencilerin lisansta Türkoloji bölümünü seçme, halkta ise Türkçe öğrenme isteği arttı. Bunun yanında Mısır'daki birkaç üniversitede Türkoloji bölümü açıldı. Bu bölümde okumak isteyen öğrencilerin sayısı iki kat arttı. Lise ve üniversitedeki birçok öğrenci, iyi bir eğitim alabilmek için Türkiye'yi tercih etmeye başladı. Türk mobilyalarına ve kıyafetlerine olan ilgi her geçen gün arttı. Kaçınılmaz olarak dil merkezleri Türkçe öğretmeye başladı.

Kültür bir toplumu toplum yapan değerlerin tümüdür ve bir milleti diğer milletlerden ayıran unsurların başında gelir. Türk toplumunu diğer toplumdandan ayıran kendine özgü kültürel öğeleridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en önemli amaçlardan biri de Türk toplumunun kültürel unsurlarını tüm yönleriyle yabancı öğrencilere aktarmaktır. Sözlü ve sözsüz iletişimi sağlam bir şekilde gerçekleştirebilmek için kültürü öğrenmek şarttır. Yabancı dil olarak Türkçe, öğrenenlerin motivasyonunu artırabilmek, Türk dilini ve kültürünü öğrenmeye daha istekli hâle getirebilmek için kültürel öğeleri içeren dizilerin kullanılmasında büyük bir fayda vardır.

1. Problem Durumu

Bu çalışmanın temel problemini; “Türk dizilerindeki kültürel öğeler nelerdir?”, “Bunların kültür aktarımına ve Türkçe öğretimine katkısı nasıldır?” soruları oluşturmaktadır.

2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Mısır’da izlenen Türk dizilerinde kültür aktarımına ne kadar yer verildiğini, dizilerin kültür aktarımı ve dil öğretimi bakımından Türkçe öğretimine ne kadar katkı sağladığını tespit etmektir.

3. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için Türk dilini ve kültürünü doğru kavrayabilmek için yapılan bir çalışmadır. Bu çalışma Türkçenin yabancı dil olarak öğrencilerine ve öğrencilerine rehberlik sağlayacaktır.

4. Araştırmanın Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2008’den 2016’ya kadar Mısır’da izlenen “Gümüş, Asi, Aşk ve Ceza, Aşk-ı Memnu, Fatmagül’ün Suçu Ne?, Fatih Harbiye, Hatırla Sevgilim, Muhteşem Yüzyıl, Gecenin Kraliçesi Aşk Yeniden, Kiralık Aşk, Kara Sevda ve Hayat Şarkısı,” adlı on üç Türk dizisiyle sınırlandırılmıştır.

5. Yöntem

Bu çalışma, betimsel nitelikte olup doküman tarama yöntemi ile 2008'den 2016'ya kadar on üç Türk dizisi taranarak bazı sahnelerdeki kültürel öğeler tespit edilmiştir.

6. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Mısır'da izlenen Türk dizileri, araştırmanın örneklemini ise 2008'den 2016'ya kadar Mısır'da izlenen “Gümüş, Asi, Aşk ve Ceza, Aşk-ı Memnu, Fatmagül'ün Suçu Ne?, Fatih Harbiye, Hatırla Sevgilim, Muhteşem Yüzyıl, Gecenin Kraliçesi Aşk Yeniden, Kiralık Aşk, Kara Sevda ve Hayat Şarkısı,” adlı on üç Türk dizisi oluşturmuştur.

7. Bulgular

İnsanların alışkanlıkları, bilgi seviyeleri, inanışları, tutumları, gelenekleri, sanat, örf ve adetleri, yaşam tarzları, olaylara bakış açıları ve tepkileri bir toplumdaki başka bir topluma değişen değerlerdir.

Türk dizilerini kültür aktarımı açısından incelerken “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni”ndeki kültürel öğeler baz alınmıştır.

7.1. Günlük Yaşam

• Yiyecek

Fatih Harbiye dizisinde, geçen Türk kültüründe simit, kahvaltıda ya da dışarıda çayın yanında yenilen önemli bir yiyecektir. Türk kültüründe Kiralık Aşk dizisinde hamur işlerine değer verilir, Hayat Şarkısı dizisinde de genel olarak tatlıya önem verildiği görülmektedir. Bu dizide özellikle kutlama amacıyla Türk kültürüne özgü baklava mantı vb. yiyecekler dizide çok geçmektedir.

• İçecekler

Kara Sevda dizisinde, yoksullar yemek masasında rakı içerlerken, zenginler daha gösterişli sofralarda farklı alkollü içkiler içerler. Gümüş dizisinde çay içilmesi için bir araya gelinmesi, çay için özel tabaklar, bardaklar, iki çaydanlık üst üste kullanılması Türk kültürünün çaya verdiği önemi göstermektedir, Benzer şekilde yemek yanında ayran içmenin Türk kültürüne özgü olduğu bu dizilerde vurgulanmıştır.

- *Yemek yeri ve zamanları*

Hayat Şarkısı dizisinde, kahvaltıda ve akşam yemeğinde bütün ailenin bir araya gelip birlikte yemek yediği görülmektedir. Dizilerde vurgulandığı şekliyle Türk kültüründe akşam yemeği çorbayla başlar. Ailelerin ekonomik durumuna göre daha varlıklı aileler açık büfe tarzında birçok seçenek içerisinde istediklerini tabaklarına alıp yerken, yoksul aileler yemeklerini ya masada ya da yere sofraya sererek yerler. Hatta bazı yoksul kimselerin çatal bıçak kullanmayıp elle yediği de görülmektedir. Akşam yemeği, öğle yemeği yerine geçer. Öğle yemeği okulda ya da iş yerine yenmektedir.

- *Sofra adabı*

Hayat Şarkısı ve Aşk-ı Memnu dizilerinde, Türk kültüründe bütün aile bir araya gelir ve yemeğe başlamak için evin en büyüğünün sofranın başına geçmesini bekler. Kadınların yemeği servis yapması, herkesin gelip yemeğe oturması, hizmetçiler varsa yemek servisi yapıp yemeğe oturmaları ya da bekleyip yemekten sonra mutfakta yemek yemeleri kültürel özellikleridir.

- *Çalışma saatleri ve uygulamaları*

Kıralık Aşk dizisinde, Türk kültüründe iş günü sabah sekizde başlayıp akşam beşte biter. İşlerin yetişmediği ve mesaiye kalınmak durumunda olduğu zamanlar, on iki ve bir arası yemek molasının olduğu dikkat çeker. Bu dizide Türk kültürüne ait bir diğer özellik ise öğle yemeğinin iş yerinde ya da dışarıda yenilmesidir. Dizilerde de belirtildiği gibi cumartesi ve pazar resmî tatil olmasıdır.

- *Boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları ve medya)*

- *Hobiler*

Aşk Yeniden dizisinde, paintball oynanması; Kıralık Aşk dizisinde, arkadaşların bir araya gelip bilardo oynaması ve Gümüş dizisinde, kadınların el işi faaliyetleri yapması Türk dizilerinde yer verilen hobiler arasındadır.

Yine Türk dizilerinde sportif faaliyetlerinden olan hobilere de yer verilmiştir. Mesela Kıralık Aşk dizisinde, iki arkadaşın basketbol oynamış ve Hayat Şarkısı dizisinde, iki kardeş birlikte halı saha maçına gitmişlerdir.

- *Okuma alışkanlıkları*

Türk kültüründe okuma alışkanlığı olduğu çeşitli dizilerde çeşitli şekillerde yer almaktadır. Mesela, Fatih Harbiye dizisinde, Neriman'ın babası, Asi dizisinde ise Asi'nin babası sürekli kitap okumaktadırlar.

7.2. Yaşam şartları

- *Yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar)*

Türk dizilerinde yoksulluk ve zenginlik öğeleri yer almaktadır. Mesela Hayat Şarkısı dizisinde, Hülya'nın küçükken yaşadığı yoksulluk ve köy hayatı ardından Kerim'le evlendikten sonra yaşadığı bolluk ve zenginlik iki hayat arasındaki farkı göstermektedir.

Benzer şekilde Aşk Yeniden dizisinde, terlik kültürü üzerinden yoksulluk ve zenginlik öğeleri işlenmiştir. Bir sahnede varlıklı biri, fakir birinin evine gittiğinde ayakkabısını çıkartıp terlik giymek istememekte ve evin içerisinde ayakkabısı ile dolaşmakta ısrar etmektedir. Böyle yaparak zengin kadın misafiri olduğu yoksulları küçümsemektedir.

- *Barınma olanakları*

Barınma olanakları anlamında Türk dizilerinde iki ayrı uç olan varlıklı yaşam ve yoksul yaşam öğelerine yer verilmiştir. Mesela varlıklı yaşama örnek olarak Fatih Harbiye dizisinde, varlıklıların köşklere ya da saraylarda yaşadığı verilmiştir. Yoksullar ise iki katlı evlerde, bir apartman dairesinde ya da gecekondularda oturmaktadır.

- *Sosyal yardım düzenlemeleri*

Sosyal yardım konularına yardım olarak, Kara Sevda dizisinde çocuk derneği Nihal'i aramış ve Nihal de derneğe gidip orada çocuklara bütün gün çizmeyi ve boyama yapmayı öğretmiştir.

7.3. Kişiler arası ilişkiler (güç ve çıkar ilişkileri dâhil) aşağıdaki ilişkiler bağlamında;

- *Toplumdaki sınıfsal yapıya ve sınıflar arası ilişkiler*

Toplumdaki sınıfsal yapıya Türk dizilerinde de rastlanmaktadır. Mesela Hayat Şarkısı dizisinde, evin babası ve annesi hizmetçilere iyi davranmakta ve hizmetçilerin yemek masasına oturup yemek yemelerine izin verilmekte, tüm ev ahalisi birlikte oturup sohbet etmekte ve evin gençleri hizmetçilere abla ve abi diye hitap etmektedir. Buna karşılık evin büyük gelini hizmetçileri küçümseyerek onlara iyi davranmamaktadır.

- *Dostluk ilişkisi*

Dostluk ilişkisi de dizilerde yer alan öğelerdir. Aşk Yeniden dizisinde, iki kız arasında güçlü bir dostluk ilişkisi bulunmakta ve Kiralık Aşk dizisinde, bir kız ile bir erkek arasında güçlü bir dostluk ilişkisi bulunmaktadır.

- *Cinsiyetler arası ilişkiler*

Gümüş dizisinde, zengin sınıflarda bir kadın evlenmeden önce sevgilisinden bir çocuk sahibi olabildiğini gösterilmektedir. Behlül ve eski sevgilisi gibi, Behlül'ün kız kardeşi de eski sevgilisinden çocuk sahibi olup çocuğunu eve getirip kızını olduğunu açıklamıştır. Ancak dizilerde bu durumun ailesi tarafından nasıl karşıladığını ve çocuk sahibi olduktan

sonra evlenmesinin şart olup olmadığı gösterilmemektedir. Ancak Fatih Harbiye dizisinde, yoksul sınıfta namus kavramı önemli olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda kız eski sevgisiyle zorla evlendirilmiştir.

- *Aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler*

Aile bağları ve aile yapısı da dizilerde geçen temalar arasındadır. Hayat Şarkısı dizisinde, evlat babasına ve annesine saygı göstermektedir. Kardeşler arasında da sevgi ilişkisi vardır. Hülya ve ablası arasında kavga olsa da aralarında büyük bir sevgi ve fedakârlık olduğunu gösterilmektedir.

- *Nesiller arası ilişkiler*

Asi dizisinde, Asi'nin babasıyla çok yakın olması, onunla konuşup dertleşmesi; Kiralık Aşk dizisinde ise Defne ve kardeşlerinin anneannesine karşı büyük bir sevgi beslemesi ve saygılı davrandığı nesiller arası ilişkilere örnek olarak gösterilmektedir.

- *İş ortamındaki ilişkiler*

İş ortamındaki samimi ilişkilere Kiralık Aşk dizisindeki, işçi ve patron ilişkisi ve işçilerin kendi arasındaki son derece samimi ilişki olması örnek verilebilir Bunun yanında Asi dizisinde, Asi'nin büyükbabasının işçilere çok sert davranması da olumsuz ilişkiler kapsamında değerlendirilebilir.

7.4. Değerler

- *İnanışlar ve tutumlar, aşağıdaki etmenlerle ilişkili olarak*

İnanışlara örnek olarak, Aşk-ı Memnu dizisinde, dileklerin denize atılması ya da bir ağacın dalına bağlanması; Aşk ve Ceza dizisinde, nazar değmesin diye bir kişinin üzerine çarşaf serip başı üstüne bir tabak içine kurşun dökülmesi göze çarpmaktadır. Yine Fatih Harbiye dizisinde de nazar değmesin diyerek eliyle tahtaya vurması ve ardından kulağını tutması ya da Kiralık Aşk dizisinde, kadınların bir araya gelip kahve falına bakması; Hayat Şarkısı dizisinde, yolcu uğurlaması sırasında su döküp “su gibi git, su gibi gel” denmesi Türk kültüründe var olan inanışlara örnek gösterilebilir.

- *Bölgesel kültür*

Aşk Yeniden dizisinde, Karadeniz ve Samsun kültüründen gelen karakterler bu yörenin, konuşma tarzı yansıtmaktadır. Yine Aşk ve Ceza dizisinde, Van'da bulunan bir kabilenin örfüne göre bir erkeğin abisi öldükten sonra kendi abisinin eşiyle evlenmesi gerektiğini yoksa kızın ailesinin onu öldüreceğinin gösterilmesi bölgesel kültüre örnek verilebilir.

- *Gelenek ve sosyal değişim*

Gelenek ve sosyal değişim konusuna Asi dizisinde, annelerin kızlarının çeyizlerini daha kızları küçükken hazırlaması Türk kültüründe var olan geleneklere örnek gösterilebilir.

- *Tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar*

Hatırla Sevgilim dizisinde, Cumhuriyet Sonrası Dönem'den, Muhteşem Yüzyıl dizisinde ise Osmanlı Dönemi padişahlarından Kanuni Sultan Süleyman döneminden bahsetmektedir.

- *Yabancı üniversiteler, yabancı kişiler*

Türk dizilerinde kimi Türklerin yabancı üniversitelere gittikleri görülmektedir. Mesela Hayat Şarkısı dizisinde, Almanya'da eğitim görmekten, Almanya'daki üniversitelerden ve Almanya'da eğitim seviyesinin yüksek olduğundan bahsedilmektedir, Benzer şekilde Gecenin Kraliçesi dizisinde Almanya'ya giden karakter yarı Alman yarı Türk bir başka karakter ile tanışmaktadır.

- *Sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik)*

Fatih Harbiye dizisinde Neriman'ın eski sevgilisinin ona şiir yazması ve sonradan şarkı söylemekte, Gümüş dizisinde ise Gümüş el işlemlerle uğraşmaktadır.

- *Mizah (gülmece)*

Gülmece kültürüne ait unsurlar Kiralık Aşk dizisinde göze çarpmaktadır. Türk kültüründe ölünün ölümünden kırk gün geçtikten sonra helva yapılması geleneğinden esinlenerek bir kız grip olan eşine helvanı yapacaktım diyerek şakalaştığı görülmektedir.

7.5. Beden Dili Beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi kullanıcının/öğrenenin sosyokültürel yeteneğinin bir bölümünü oluşturur.

Hayat Şarkısı dizisinde, başı yukarıya kaldırmak ya da kaşları kaldırmak hayır ifadesi yerine geçtiğini göstermektedir.

7.6. Sosyal (toplumsal) âdetler (gelenekler); örneğin, misafir olma ve ağırlamada

Hayat şarkısı dizisinde, ev sahibi hoş geldin diyerek misafiri kapıda karşılamaktadır.

- *Hediye*

Türk kültüründe misafirin ev sahibine bir hediye alması oldukça yaygındır. Bu duruma Hayat Şarkısı dizisinde Hülya'nın ablasının yeni evine ilk defa giderken tencere takımı alıp yeni evinde güle güle otur demesi örnek gösterilebilir. Yine Gümüş dizisinde, Gümüş'ün ninesi köyden geldiğinde evdeki herkese hediye almaktadır. Benzer şekilde Aşk ve Ceza dizisinde, Yasemin, Savaş'ın annesini ziyarete giderken ona hediye almıştır.

- *Giyecek*

Hayat şarkısı dizisinde, Türk kültüründe misafire terlik verilmekte ve misafirin montu alınıp askıya asılmaktadır.

- *Yiyecek ve içecekler*

Türk kültüründe misafire yiyecek ve içecek ikram etmek geleneksel bir uygulamadır. Ev sahibi misafire ne içersin diye sorarak ikramını yapar. Misafir bir şey içmek istemediğinde ise ev sahibi misafirin kararına saygı duyar ve çok ısrar etmez.

- *Davranış ve söyleyiş âdetleri*

Türk kültüründe misafirin iyi ağırlanması uygulamasına Hayat Şarkısı dizisinde rastlanmaktadır. Bayram'ın ablası Bayram'ın ailesinin yanına geldiğinde her şeye karışmakta ve bu durum evdeki herkesi rahatsız etmektedir. Buna rağmen kimse ona hiçbir tepki göstermeyip onu güzel ağırlamaktadırlar.

- *Ziyaret (Kalış) süresi*

Hayat Şarkısı dizisinde, kalış süresi duruma göre değişmektedir. Mesela yemek davetine gidildiğinde yemek ardından gelen tatlı yendikten ve kahve içildikten sonra ziyaret sona erer. Hayat Şarkısı dizisinde, Hülya ablasına yemeğe gittiğinde ya da başka şehirden geldiğinde ziyaret süresi farklı olabilmektedir.

- *Vedalaşma*

Hayat Şarkısı dizisinde, ev sahibi misafirini kapıya kadar uğurlar, yine bekleriz diyerek vedalaşır.

7.7. Törensel davranışlar

- *Dini tören ve ayinler*

Dini tören ve ayinlere Hayat Şarkısı dizisinde, Ramazan ayı, Ramazan ayında sahur vaktinde davulcunun geçmesi, davulcunun Ramazana özgün şarkılar söylemesi, davulcuya para verilmesi, iftar vaktinde top patlaması, Medine'den gelen hurmayla iftar edilmesi ve sofrada yemek duası yapılması örnek olarak gösterilebilir.

- *Doğum, evlilik, ölüm*

- *Doğum*

Hayat Şarkısı dizisinde, Türk kültüründe akrabaları doğum yapan kadını ziyaret ederek onu tebrik eder. Yine aynı dizide geçen Türk kültüründe olan başka bir uygulama ise bebeğin saçını kesip kesilen saçı kadar parayı fakirlere dağıtmaktır. Dizide çocuğun dedesi çocuğun annesine bebeğin kilosu kadar altın verilmesi örnek olarak gösterebilir.

- *Evlilik*

Türk kültüründe evliliğe ilişkin gelenekler Kiralık Aşk dizisinde detaylı bir şekilde incelenmiştir. Kız istenmesi, kız verilmesi, yüzük takılması, iki yüzüğü birbirine bağlayan kırmızı şeridin ailenin en büyüğü tarafından kesilmesi ve kız istenmesi sırasında damadın kahvesinde gelin tarafından tuz konulması buna örnek olarak gösterilebilir. Fatmagül'ün Suçu Ne? Dizisinde, kına gecesi, kına gecesinde gelinin ağlaması, düğünde gelinin beline kırmızı kemer bağlanması ve geline altın takılması evliliğe ait kültürel öğelerdir.

- *Ölüm*

Gecenin Kraliçesi dizisinde, ölünün mezarında toplanıp ölünün ruhuna Fatiha okunması Türk kültüründe var olan bir uygulamadır. Aynı dizide kadınların cenaze töreninde siyah giyinip başlarını siyah şalla örtüp ağlaması, ölünün mezarına çiçek konması ve mevcut olan herkese “Merhumu nasıl hatırlıyorsunuz?”, “Hakkını helal ediyor musunuz?” diye üç defa sorulması var olan uygulama arasındadır.

8. Mısır ile Türkiye Arasındaki Kültürel Benzerlik ve Farklılıklar

Diziler izlendikçe Mısır ile Türkiye arasındaki kültürün benzerliği ve farklılığı ortaya çıkmaktadır. Bir kişi başka bir kültürü tanınmasıyla birlikte kendi kültürünü de tanıma fırsatı bulacaktır. Çünkü yeni öğrendiği kültürü kendi kültürüyle karşılaştırıp benzerliği anlayacaktır. Kendi kültüründe farklılık varsa bu farklılıkları araştırıp öğrenecektir.

8.1. Günlük Yaşam

Mısır'da etli yemeğe önem verilir. Sulu yemek yanında etli yemek olması gerekir. Özellikle misafir ağırlamasında et olması gerekir. Çok yaygın olmamakla birlikte Mısır kültüründe simit de yer almaktadır. Simit Mısır kültüründe, Türk kültüründe olduğu gibi çay ile değil baharatların karışımıyla oluşturulan bir çeşni ile tüketilir. Yemekten sonra tatlı ya da meyve yenilir.

- *İçecekler*

Alkollü içki içilmesi Mısır'da yaygın değildir. İçilse de aile ortamında ve her yerde içilmez. İçki içenler toplum tarafından kötü yargılanır. Mısırlılar Türkler gibi çay içmeye düşkündür. Türk kültüründe farklı olarak çay tek çaydanlıkta yapılır. Mısır'da çay iki şekilde yapılır: demleme şeklinde ya da çay tozunun bardağa konulup üstüne kaynatılmış su eklenmesiyle yapılır. Toz şeker de kullanılır.

- *Yemek zamanları*

Mısır'da genelde kahvaltıda aile bir araya gelmez. Herkes kendini işine yetiştirmek için hızlı bir kahvaltı yapıp ekmek arası şeklinde ya da iş yerinde kahvaltısı yapar. Memurlar için iş günü ikide bittiği için genelde öğle yemeği evde yenilir. Genelde öğle yemeğinde bütün aile bir araya gelip birlikte yemek yer. Akşam yemeğinde de kahvaltılık yenilebilir. Mısır'da çorba kavramı farklıdır. Et suyu ya da tavuk suyu şeklinde olur. Herkes onu sever. Yemekten önce ve sıcak şekilde içilir. Zenginlerde yemekler servis şeklinde olur. Normal halkta yemekler dolu tabaklar şeklinde olur. Aynı tabaklar paylaşılır. Yemekte bıçak ve çatal yerine kaşık kullanılır, yemek sofranın üstünde ya da yerde sofrayı serilerek yenir.

- *Sofra adabı*

Mısır'da evin büyüğünün sofraya başına geçmesini beklenir. Sofraya oturmadan önce herkes ellerini yıkar, yemek yemeye yemek duasıyla başlanır.

- *Ulusal bayramlar*

Mısır'da ulusal bayramlarda resmi tatil olur, herkes evde oturup dinlenir, bazı ulusal bayramlarda televizyonda bayramlar ile ilgili filmler yer alır. Televizyon kanalları bu filmleri yayınlıyor ve herkes tarafından izlenir.

- *Çalışma saatleri ve uygulamaları*

Mısır'da iş günü sabah sekizde başlayıp devlet kurumlarında çalışanlar için ikide biter. Özel sektörlerde çalışanlar için ise beşte biter. Devlet kurumlarında mola saati yoktur. Devlet kurumlarında mola sadece okullarda vardır. Özel sektörlerde ise mola vardır. Molada yemek arası verilir. Devlet kurumlarında resmi tatil cuma ve cumartesidir. Özel sektörlerde resmi tatil sadece Cuma günüdür.

- *Boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları ve medya)*

Erkeklerin hafta sonunda halı saha maçı oynaması, gençlerin playstation ve diğer elektronik oyunlar oynaması, spor salonuna gidilmesi, koşmaya gidilmesi ve okuma faaliyetleri boş zaman etkinlikleri olarak değerlendirilebilir. Medya konusunda ise hem Arapça hem de yabancı diziler izlenmesi Mısır halkının boş zaman etkinlikleri olarak gösterilebilir. Ayrıca yemek programlarında büyük bir izleyici kitlesi bulunmaktadır.

8.2. Yaşam şartları, yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar)

Mısır'da sınıflar arasına belli bir fark bulunmaktadır. Zenginler ve fakirler iki sınıfa ayrılmaktadır. Orta sınıf yok denilecek kadar azdır. Terlik kültürü her iki sınıfta da Türkiye'deki gibidir.

- *Barınma olanakları*

Mısır'da zenginler köşklere, saraylarda ya da villalarda oturmaktadır. Fakirler ise evde ya da kiralık apartman dairelerinde oturmaktadır.

- *Sosyal yardım düzenlemeleri*

Sosyal yardım düzenlemeleri Mısır kültüründe büyük oranda yer almaktadır. Bu kapsamda televizyon reklamlarına sık sık rastlanılmaktadır. Bazı kurumlar için belirlenen bir telefon numarasına mesaj gönderilerek bağış yapılabilir. Bağışlar yüz kuruştan başlar.

8.3. Kişiler arası ilişkiler (güç ve çıkar ilişkileri dâhil) aşağıdaki ilişkiler bağlamında

- *Toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler*

Mısır'da genelde ilişkiler saygılı ve samimi bir şekilde olur. Dostluk ilişkisi bağlamında aynı cinsler arasında güçlü bir arkadaşlık ilişkisi vardır. Farklı cinsler arasında da arkadaşlık ilişkisi kurulabilir ancak her aile bu tarz bir ilişkiyi kabul etmeyebilir.

- *Cinsler arası ilişkiler*

Mısır'da cinsler arasındaki ilişkilerde namus kavramı hem zenginlerde hem de fakirlerde önemli bir yer taşımaktadır. Bir kızın erkek arkadaşı olsa bile ailesine açık bir şekilde söyleyemez. Çünkü ailesi yabancı bir erkekle konuşmasına ve çıkmasına izin vermez. Erkek arkadaş ve kız arkadaş kavramı yaygın değildir. Erkek ve kadınlar arasındaki ilişki nişanlılık ve evlilik şeklindedir.

- *Aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler*

Mısır'da Türkiye'deki gibi ailevi ilişkiler çok güçlüdür. Ebeveynlere her zaman saygı gösterilir. Kardeşler arasında samimi bir ilişki vardır. Mısır'da kardeşler arasında abla ve abi kavramı yoktur. Birbirlerine kendi isimleriyle seslenirler.

- *Nesiller arası ilişkiler*

Mısır'da nesiller arasında iyi bir ilişki bağı vardır. Büyükler küçüklere sevgi, küçüklere büyüklere saygı gösterirler.

- *İş ortamındaki ilişkiler*

Mısır'da eleman ile patron ilişkisi resmi bir ilişkidir.

8.4. Değerler, İnanışlar ve tutumlar, aşağıdaki etmenlerle ilişkili olarak

Mısır kültüründe erkekler kulağına küpe takmaz. Nazara karşı korunmak için cuma gününde namaz saatinde kâğıttan çöp adam yapılır ve iğneyle çevredeki tüm kişilerin isimleri tek tek söylenerek her isim söylediğinde iğne ile delik yapılır. Sonra Kur'an okuyup kâğıt yakılır. Kâğıt yanarken nazar değen kişinin başın üstünden birkaç defa dolaştırır.

Genelde nazar değmemesi için nazar değen kişinin yüzüne beş parmağı açıp beş işareti gösterilip maşallah da denilebilir. Nazardan korunması için küçük bebeğin bir tek ayakkabısı alınıp kendi evinin kapısına ya da kendi arabasına asılır. Fal bakma kültürü yaygın değildir. Yolcunun uğurlamasında su dökme kültürü yoktur. Ama yeni evlenen çift evine girmeden önce süt içilir.

- *Bölgesel kültür*

Mısır'da bazı kabilelerde kendi akrabalarından evlenme gerekliliği bulunmaktadır. Kendi kabilelerin dışından evlenemezler.

- *Gelenek ve sosyal değişim*

Mısır Kültüründe kızın çeyizine çok önem verilir.

- *Sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik)*

Mısır'da sanatın çok önemli bir yeri vardır.

- *Mizah (gülmece)*

Mısır Halkı mizahı çok sever, kendilerine özgü mizahlar vardır.

8.5. Beden Dili Beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi kullanıcının/öğrenenin sosyokültürel yeteneğinin bir bölümünü oluşturur.

Beden dili konusunda aynı hareket birden farklı anlamlara gelebilmektedir. Türkiye'de beş parmakla güzel anlamına gelen hareket Mısır'da bekle anlamına gelmektedir.

8.6. Sosyal (toplumsal) âdetler (gelenekler)

Misafir olma ve ağırlamada hediye, giyecek, yiyecek ve içecekler, davranış ve söyleyiş âdetleri, kalış (ziyaret) süresi, vedalaşma Türk kültürüne benzemektedir.

8.7. Törensel davranışlar, dini törenler

İki ülke de İslami kültüre mensup olduğu için dini törenleri, dini bayramları, namaz kılma, oruç tutma, hacca gitme, dua etme, dini deyimler bakımından aynı kökten geldiği için benzerlik görünmektedir.

- *Doğum, evlilik, ölüm*
- *Doğum*

Kadın doğum yapıp üzerinden bir hafta geçtikten sonra bütün akrabaları ve arkadaşları yanına gidip onu tebrik eder, bebeğe para verir ya da hediye alırlar. Bebek doğduktan sonra yedi farklı tohum tuz ile karıştırılır ve içine madeni para da konularak bebeğin başında bekletilir. Bu karışım yedinci günde evin her yerine serpilir. Bebek özel süslenen bir kalburun içine konur ve annesi onun üzerinden yedi defa geçer. Havan getirilir. Havanla çocuğun başı üzerinde birkaç defa dövülür. Bu uygulamanın sebebi bebek ileride yüksek sesi duyunca korkmamasını sağlamaktır. Sütlaç yenir. Kabuklu fıstık, mısır patlaması, şeker ve çikolata karışımı özel tasarımı küçük kutulara konularak davetlilere dağıtılır. Kutuda bebeğin ismini ve ona özel duayı taşıyan küçük bir kart bulunur.

- *Evlilik*

Kız istenmesi, kız verilmesi, yüzük takılması sırasında iki yüzüğü birbirine bağlayan kırmızı kurdelenin ailenin en büyüğü tarafından kesilmesi, kız istenmesi sırasında damadın kahvesine gelin tarafından tuz konulması, kına gecesinde gelinin ağlaması, düğünde gelinin beline kırmızı kemer bağlanması ve geline altın takılması gibi uygulamalar Türk kültürüne özgüdür.

- *Ölüm*

Mezarın başında toplanılıp vefat eden kişi için Kur'an okunması, evinin önünde taziye için çadır kurulup taziyeye gelenlere sade kahve ikramlar edilmesi ve imam tarafından ölüm ilgili ayetlerin okunması Mısır kültüründe var olan uygulamalar arasındadır.

9. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Diziler

Selçuk (2005), Kültürlerarası iletişim açısından gündelik iletişim davranışları çalışmasında sözlü ve sözsüz iletişim biçimlerini şu örnekleri vermiştir: “El öpme davranışı” Alman toplumunda erkeklerin bayanlara karşı gösterdiği nezaket ifadesi olarak algılanıp uygulanabilirken, Türk toplumunda ise, yaşça küçük olanların büyüklerine saygı ve sevgilerini göstermek için uyguladıkları geleneksel bir davranış biçimidir. Örneğin; telefon görüşmelerinde, mektuplaşmalarda büyüklerin ellerinden, çocukların da gözlerinden öpülür. Yine elini öpen çocuklara büyüklerin “el öpenlerin çok olsun” şeklinde ifadeleri Almanca ve diğer Batı dillerinde karşılığı olmayan Türkçeye ve Türk kültürüne özgü dilsel davranış biçimleridir.

Dizi bu sözlü ve sözsüz iletişim biçimlerinin gösteren en iyi işitsel-görsel araçlardan biridir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin sorun yaşamaması ve kültürel öğeleri doğru kavrayabilmesi için öğretmenler tarafından Türk kültürü içeren diziler seçilerek öğrencilere izlettirilmesi gerekmektedir. Bu şekilde öğrenci Türk dili ve kültürü fark etmeden öğrenmektedir.

Dil merkezlerinde öğrenciye yönelik öğrencinin yaşına, bilgi seviyesine, kültürüne yakın ya da farklı olan kültürü açık ve anlaşılır bir şekilde yansıtan dizileri dikkatlice seçip ders metallere eklenilmesi gerekmektedir. Öğretmen öğrenciye bir konu anlatmak istediğinde en kısa yolu o konuyla ilgili bir görsel izletmek. Hem öğrencinin aklında daha kalıcı olur hem de anlaması daha kolay kavramaktadır.

10. Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Dizinin Önemi

Güçlü kurguya, zengin toplumsal ve kültürel unsurlara sahip Türk filmleri pek çok yönden Türk kültürünü ve toplumunu yansıtan araçlardır. Türkçe filmler, gerçek dil çevresinde zengin kültürel çağrışımlar sağlar (İşcan, 2011).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk dizilerinin kullanılmasıyla öğrencilerde;

- Konuşma ve dinleme becerilerini geliştirecektir.
- Öğrencinin motivasyonu artıracaktır.
- Öğrencinin kelime hazinesi daha zenginleşecektir.
- Kültürel birikimlerinin arttıracaktır.
- Türkçeyi öğrenmek için daha istekli haleye gelecektir.

Sonuç ve Öneriler

Dizi, gerçek yaşamı ve toplumun kültürünü yansıtan bir aynadır. Dil sadece kültürün önemli bir parçası değil aynı zamanda kültürün aktarıcısıdır. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin aktarılması dil öğrenme sürecini olumlu yönde etkiler. Bu görüşten hareketle, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültürünü içeren öğelerin ders ortamına aktarılması gerekmektedir.

Öğretmenler kültürler arasındaki benzerlik ve farklılık araştırması gerekmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencinin kendi kültürü ile Türk kültürü arasındaki ortak

kültürel öğeleri bulması öğrenciyi hedef kültüre ve dile yakınlaştırarak motivasyonunu artırır. Kùltürler arasındaki farklılıkları keşfeden öğrenci dil kullanımını ve davranışını kültüre uygun olarak gerçekleştirir. Bu şekilde meydana çıkan yanlış anlaşmaları azaltmış olur.

Öğretmenler kültürel öğeleri içeren dizileri dikkatle seçmesi gerekiyor. Etik kurallara, yaşa, seviyelere ve öğrencinin ilgisine göre seçilecek diziler öğrencilerin Türkçeyi öğrenmesine olumlu katkıları sunacaktır.

KAYNAKLAR

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2001).

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.57614673615913.00103620 Erişim Tarihi: 11 Haziran 2016.

<https://www.google.com.tr/search?q>(Gümüş Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=a%C5%9Fk+yeniden+dizisi&oq>(Aşk Yeniden Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=asi+dizisi&oq=asi+dizisi&aqs=chrome>(Asi Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=fatih+harbiye+dizisi+1+b%C3%B6l%C3%BCm&oq>(Fatih Harbiye Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=gecenin+krali%C3%A7esi+dizisi&oq>(Gecenin Kraliçesi Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=hat%C4%B1rla+sevgilim+dizisi&oq>(Hatırla Sevgilim Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?q=muhte%C5%9Fem%20y%C3%BCzy%C4%B1l%20dizisi>(Muhteşem Yüzyıl Dizisi).

<https://www.google.com.tr/search?client=psyab&safe=strict&biw=1366&bih=638&q=a%C5%9Fk+memnu+1>(Aşk-1 Memnu Dizisi).

https://www.youtube.com/results?search_query=a%C5%9Fk+ve+ceza(Aşk ve Ceza Dizisi).

https://www.youtube.com/results?search_query=fatmag%C3%BCl%C3%BCn+su%C3%A7u+ne(Fatmagül'ün Suçu Ne Dizisi).

https://www.youtube.com/results?search_query=hayat+%C5%9Fark%C4%B1s%C4%B1(Hayat Şarkısı Dizisi).

https://www.youtube.com/results?search_query=k%C4%B1ral%C4%B1k+a%C5%9Fk(Kıralık Aşk Dizisi).

<https://www.youtube.com/watch?v=ZX87Nd2krqc>(Kara Sevda Dizisi).

İşcan, A. (2011). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi”.

Kaplan, Mehmet (1982). *Kültür ve Dil, Dergah yayınları, İstanbul*.

Selçuk, A (2005). “Kültürlerarası İletişim Açısından Gündelik İletişim Davranışları”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6.

TurkishStudies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume dergisi, 6(3), 939- 948.